

Avrupa Birliği tarafından
ortak finanse edilmektedir

TRANSVERSAL
4 GREEN skills
TOURISM

RAPOR

BULGARİSTAN, TÜRKİYE VE LİTVANYA'DA TURİZM MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNE ÇAPRAZ YEŞİL BECERİLERİ ENTEGRE ETME YOLLARI

International Management Institute

Graičiūnas School of Management

*Yalova Şaban Temuge Mesleki ve Teknik Anadolu
Lisesi'nin*

Ortak çabaları ile:

**"TRANS4GREEN: Turizmde Yeşil Çapraz Beceriler için Senaryo
Tabanlı Öğrenme" projesi**

Çerçevesinde geliştirildi

Proje Avrupa Birliği tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir.

Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar) a aittir ve Avrupa Birliği veya Ulusal Ajansın (İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de İnsan Hakları Konseyi sorumlu tutulamaz.

Turizm Mesleki Eğitim ve Öğretiminde (MEÖ) çapraz yeşil becerilerin geliştirilmesi; mevcut ve potansiyel çalışanları, yerel ve küresel çevrenin korunması ve restorasyonu için bireysel ve kolektif sorumluluğu tanımaya ve başkalarına ilham vermeye hazırlamayı amaçlamaktadır. Yeşil becerilerin turizm eğitime dahil edilmesi, sektörün genel durumunu geliştirir. Bununla birlikte, süreç, zaman alan düzenleyici değişiklikler de dahil olmak üzere birçok düzeyde müdahaleler gerektirebilir.

Mesleki Eğitim ve Öğretim sağlayıcıları, müfredatlarındaki eğitim yaklaşımlarını ve içeriğini mevcut eğitim yönetmeliklerine uyarlayarak turizmdeki sürdürülebilirlik gereksinimlerine hızlı bir şekilde cevap verebilirler.

Rapor hakkında

Bu rapor, Bulgaristan, Litvanya ve Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretime çapraz yeşil becerilerin nasıl entegre edilebileceğini ortaya koymaktadır. **"TRANS4GREEN: Turizmde Yeşil Çapraz Beceriler için Senaryo Tabanlı Öğrenme"** > projesi ile detaylandırılmıştır. Genel amacı; Bulgaristan, Türkiye ve Litvanya'da yeşil becerileri Turizm Mesleki Eğitim ve Öğretime dahil etmek ve böylece farklı profillere sahip öğrencilerin ve mezunların sürdürülebilir turizmin sunduğu yeni ortaya çıkan kariyer fırsatlarından yararlanma kapasitelerini geliştirmektir.

Bu araştırma, Nisan ve Mayıs 2024 tarihleri arasında yürütülen **International Management Institute (Bulgaristan)** > **Graičiūnas School of Management (Litvanya)** > ve **Yalova Şaban Temuge Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden (Türkiye)** > uzman ekiplerin ortak çabalarının ürünüdür. Haziran 2024'te Bulgaristan'ın Varna kentinde düzenlenen "Turizmde Yeşil Dönüştürücü Beceriler" adlı uluslararası paydaş çalıştayından elde edilen temel sonuçları özetlemektedir.

YEŞİL BECERİLER

PROJE BAĞLAMINDA ÇAPRAZ YEŞİL BECERİLER; T6 "YAŞAM BECERİLERİ VE YETERLİLİKLERİ" VE T6.2 "ÇEVRESEL BECERİ VE YETERLİLİKLERİN UYGULANMASI" KATEGORİLERİNDE AVRUPA ÇOK DİLLİ BECERİ, YETERLİLİKLER VE MESLEKLER (ESCO) SINIFLANDIRMASINA GÖRE TANIMLANMIŞTIR:

BİYOÇEŞİTLİLİĞİ VE HAYVAN REFAHINI TEŞVİK ETMENİN YOLLARINI BENİMSEMEK

örneğin organik gıda üretimini ve hayvan refahını destekleyen bilinçli diyet seçimleri yaparak, istikrarlı ekosistemlerin korunmasına ve kitlesel yok oluşla mücadeleye yardımcı olan davranışlarda bulunun.

TÜKETİMİN OLUMSUZ ETKİSİNİ AZALTMANIN YOLLARINI BENİMSEMEK

Atık, enerji ve su tüketiminin azaltılması, ürünlerin yeniden kullanımı ve geri dönüşümü ve paylaşım ekonomisine katılım dahil olmak üzere çevresel sürdürülebilirliği amaçlayan ilkeleri, politikaları ve düzenlemeleri uygulamak - atık, enerji ve su tüketiminin azaltılması da dahil olmak üzere çevresel sürdürülebilirliği hedefleyen ilkeleri, politikaları ve düzenlemeleri uygulamak, ürünlerin yeniden kullanımı ve geri dönüşümü ve paylaşım ekonomisine katılım.

KİRLİLİĞİ AZALTMANIN YOLLARINI BENİMSEMEK

örneğin toplu taşıma araçlarını kullanarak, doğal ortamda herhangi bir atık bırakmayarak ve özellikle geceleri gereksiz ışık ve gürültü emisyonlarını azaltarak hava, gürültü, ışık, su veya çevre kirliliğini azaltmak için önlemler alın.

BAŞKALARINI ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞLARA DAHİL ETMEK

Sosyal ağlarda ve iş yerinde çevre dostu davranışlar hakkında bilgi verin ve teşvik edin.

KİŞİSEL DAVRANIŞIN ÇEVRESEL ETKİSİNİ DEĞERLENDİRMEK

günlük yaşamınızda sürdürülebilirlik odaklı bir zihniyet benimseyin ve kişisel ekolojik tutumunuz ve davranışınızın çevresel etkisi üzerinde düşünün.

İÇERİK

01

BULGARİSTAN

Giriş	<u>5</u>
Bulgaristan'da Mesleki Eğitim ve Öğretime kısa bir genel bakış	<u>6</u>
Turizm için Mesleki Eğitim ve Öğretim nitelikleri ve eğitimi	<u>7</u>
Yeşil becerilerin geliştirilmesinin entegre edilebileceği modüller, disiplinler ve dersler	<u>8</u>
Yeşil beceri geliştirmenin eğitime dahil edilmesine yönelik öneriler	<u>9</u>

LİTVANYA

Giriş	<u>10</u>
Litvanya'da Mesleki Eğitim ve Öğretime kısa bir genel bakış	<u>11</u>
Turizm için Mesleki Eğitim ve Öğretim nitelikleri ve eğitimi	<u>12</u>
Yeşil becerilerin geliştirilmesinin entegre edilebileceği modüller, disiplinler ve dersler	<u>14</u>
Yeşil beceri geliştirmenin eğitime dahil edilmesine yönelik öneriler	<u>15</u>

02

03

TÜRKİYE

Giriş	<u>16</u>
Türkiye'de Mesleki Eğitim ve Öğretime Kısa Bir Bakış	<u>16</u>
Turizm için Mesleki Eğitim ve Öğretim nitelikleri ve eğitimi	<u>17</u>
Yeşil becerilerin geliştirilmesinin entegre edilebileceği modüller, disiplinler ve dersler	<u>18</u>
Yeşil beceri geliştirmenin eğitime dahil edilmesine yönelik öneriler	<u>19</u>

**Değişimin tohumlarını ekmeli ve
her gün eylemlerimiz ve
seçimlerimizle onları
beslemeliyiz.**

Kari Martinez

BULGARİSTAN

GİRİŞ

Bulgar turizminin sürdürülebilirlik performansını artırmaya yönelik çaba, çalışanların hem mesleki hem de kişisel yeşil beceri ve yeterliliklerini artırma ihtiyacı da dahil olmak üzere çok yüksek olmuştur. Çapraz becerilerin, özellikle de yeşil ve dijital geçişle ilgili olanların öneminin giderek daha fazla kabul görmesi söz konusudur.

Buna karşılık, kamu ve özel istihdam hizmetleri yavaş yavaş meslek odaklı bir yaklaşımdan beceri ve yetkinlikleri vurgulayan bir yaklaşıma geçmektedir. Turizm ve otelcilik için mesleki eğitimin pratik yöneliminin, bir yandan müfredat içeriğinin anlamlı ve düzenli bir şekilde modernleştirilmesini, diğer yandan iş dünyasındaki değişen süreçlere adaptasyonun yanı sıra yeni eğitim metodolojilerinin ve probleme dayalı öğrenme gibi yeni öğretim biçimlerinin kullanılmasını gerektirdiği kabul edilmektedir. Gerçek vaka çalışmalarının, simülasyonların dahil edilmesi, yerleşik uygulayıcıların eğitmen ve değerlendirici olarak katılımı vb.

2027 yılına kadar her meslek için mesleki eğitime dahil edilecek çevresel ve özel dijital beceri programlarıyla ilgili bir politika değişikliği süreci devam ediyor.

BULGARİSTAN'DA MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİME KISA BİR GENEL BAKIŞ

Turizmde mesleki eğitim, profesyonelleri sektördeki her düzeydeki pozisyonlara hazırlamayı amaçlayan çeşitli eğitim ve yeterlilik programları aracılığıyla yapılandırılmış ve organize edilmiştir. Örgün eğitim hem orta hem de yükseköğretim düzeyinde sunulurken, çok sayıda yaygın eğitim kursu ve iş temelli öğrenme, beceri geliştirme ve yeniden beceri kazandırma uygulamalarını veya halihazırda işgücü piyasasında olan veya turizmde iş arayan kişileri tamamlar.

Ortaöğretim mesleki eğitimi, örgün eğitim sistemindeki 15 yaş ve üstü öğrencilerin yanı sıra sektörde çalışmak isteyen ve mesleki ve kariyer yollarının sonraki aşamalarında ek nitelik ve yeniden yeterliliğe ihtiyaç duyan yetişkinler için tasarlanmıştır. İlk durumda eğitim, meslek liseleri veya turizm meslek liseleri tarafından verilmektedir. Buna ek olarak, bazı genel liseler, meslek lisesi mezunları ile aynı statüde mezun olan belirli öğrenci sınıfları için mesleki eğitim sunmaktadır. İkinci durumda, eğitim sağlayıcılar, Ulusal Mesleki Eğitim ve Öğretim Ajansı tarafından resmi olarak lisanslandırılarak faaliyet gösteren ve 16 yaş ve üstü kişilere hizmet veren mesleki eğitim ve öğretim merkezleridir.

Mesleki yeterlilik derecesi, belirli bir meslekle ilişkilidir ve ilköğretim ve ortaöğretim gibi resmi genel eğitim derecelerinden bağımsız olarak edinilir. Yüksek öğrenim, mesleki eğitimi bir sonraki seviyeye yükseltir ve ekonominin farklı sektörlerinde uzman ve yönetici pozisyonlarına hizmet eder.

Bu mesleki yeterlilik, orta öğretime ek olarak elde edilebilir ve verilen diploma hem genel hem de mesleki eğitim dalları için eşdeğerdir. Bu yeterlilik, bireylerin seçtikleri mesleki alanda ilerlemeye devam edebilmelerini destekleyerek ileri eğitim veya mesleki eğitim için uygunluk sağlar.

TURİZM İÇİN MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM NİTELİKLERİ VE EĞİTİMİ

Bulgaristan'da turizmde farklı meslekler için eğitim veren 112 ortaokul (85 mesleki, 25 genel ve 2 özel ihtiyaçları olan öğrenciler için) bulunmaktadır. Buna ek olarak, 462 Mesleki Eğitim ve Öğretim lisanslı merkez, yetişkin öğrenciler için ve devlet eğitim gereksinimlerine ve standartlarına göre kurslar da vermektedir. Üçüncül (yüksek) eğitim düzeyinde, öğrencilerin mesleki alanda eğitimi "3.9. "Turizm", Bulgaristan Ulusal Yüksek Öğrenim Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilmiş 10 yüksek öğretim kurumu tarafından yürütülmektedir. Buna ek olarak, diğer 22 yükseköğretim kurumu (Bulgaristan'daki toplam 54 yükseköğretim kurumundan) turizmle ilgili alanlarda personel hazırlamaktadır.

Turizm ve otelcilik ile ilgili profesyonel alanlar nominal olarak şu şekilde tanımlanır:

811 "Oteller, restoranlar ve catering"

"Otel müdürü", "Resepsiyonist", "Temizlikçi", "Kapıcı", "Lokantacı", "Aşçı", "Garson-barmen", "İkram ve eğlence çalışanı", "Oyma dekoratörü", "Eğitmen dekoratör" meslekleri için 10 devlet eğitim standardı ve gerekliliği ile

812 "Seyahat, turizm ve eğlence"

4 devlet eğitim standardı ve "Seyahat Acentesi / Seyahat Acentası Faaliyetleri Organizatörü", "Dağ Rehberi", "Tur Rehberi", "Animatör" mesleklerinin gereklilikleri ile;

541 "Gıda teknolojileri"

"Fırıncı/"Pastacı" mesleği için 1 devlet eğitim standardı ile.

Yükseköğretim düzeyinde ise mesleki alan "3.9. Turizm" olarak adlandırılmakta olup bu alana yönelik programlar, hem mikro-ekonomik perspektiflere (şirketlerin ve buradaki süreçlerin yönetimi) hem de makro yönetime (destinasyon yönetimi ve planlaması gibi) yönelik farklı dersler ve uzmanlıklarla lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde verilmektedir.

YEŞİL BECERİLERİN GELİŞTİRİLMESİNİN ENTEGRE EDİLEBİLECEĞİ MODÜLLER, DİSİPLİNLER VE DERSLER

Bulgaristan ulusal mevzuatı, 'yeşil içeriğin' tüm eğitim türlerinde mevcut konulara entegrasyonunu zorunlu kılmaktadır (2018'de değiştirilen 13, 2016 sayılı Yönetmelik >)). Bununla birlikte, Mesleki Eğitim ve Öğretim ve çıraklık ('iş temelli öğrenme' >)) yoluyla yeşil geçiş becerilerine özel bir mevzuat yoktur. Sonuç olarak, yeşil geçiş becerileri, mesleki yeterliliklerle ilgili Devlet Eğitim Standartları ve Gerekliliklerine veya çıraklık müfredatına kapsamlı bir şekilde entegre edilmemiştir.

Bununla birlikte, yeşil beceriler, belirli durumlarda iyi bir başlangıç noktası olarak devlet eğitim standartlarına ve yükseköğretim programlarının yeterlilik özelliklerine dahil edilmiştir. Genel olarak, üçüncü, dördüncü ve beşinci mesleki yeterlilik seviyesine sahip meslekler için genel mesleki eğitimde yer alan öğrenme çıktıları üniteleri, "tehlikeli ürünlerin ve ömrünü tamamlamış malzemelerin, sarf malzemelerinin vb. toplama teknolojisi ve geri dönüşüm ilkelerine uygun olarak sınıflandırılmasını ve depolanmasını düzenleme" becerilerini içeren "İş sağlığı ve güvenliği ve çevrenin korunması" sonucunu içerir. "Restoran İşletmecisi" mesleğine ilişkin öğrenme çıktıları üniteleri, "Enerji verimliliği ve çevre koruma gerekliliklerine uyum" sonucunu veren "Kalite Kontrol" ve "Gıda ve ikram işletmelerinde çevre korumaya ilişkin ulusal ve uluslararası gerekliliklere uyum sağlama, gıda ve ikram işletmelerinde enerji verimliliği gerekliliklerini uygulama, atık geri dönüşüm yöntemlerini açıklama ve yenilenebilir enerji kullanma" becerilerini içermektedir. "Dağ Rehberi" mesleği için "Dağcılık yaparken grupları dağlara ve çevreye tam ve idareli bir uyum sağlayacak şekilde tutmak" becerisini içeren "Belirlenmiş rotalarda gruplara liderlik etmek" başlıklı özel bir öğrenme çıktıları birimi bulunmaktadır.

Yükseköğretimde, 5 yükseköğretim kurumu, turizmin çevresel yönlerine atıfta bulunan ve yeşil bilgi, yeterlilik ve becerileri içeren niteliklere sahip dersler sunmaktadır. Bunlar Sofya Ormancılık Üniversitesi, Filibe Tarım Üniversitesi, Blagoevgrad Güneybatı Üniversitesi, Shumen Üniversitesi ve Varna İşletme Üniversitesi'dir.

Önceki öğrenme ve iş başında deneyimin tanınması ve doğrulanmasının yanı sıra ortaöğretim ve yükseköğretim mesleki eğitimi arasındaki geçirgenlik, turizm ve otelcilikteki meslekler için özellikle önemlidir. Pandemi sonrası dönemde Bulgaristan turizm sektöründe artan işgücü açığı göz önüne alındığında, işverenler resmi yeterlilik sahibi olan ve olmayan çalışanlar için birçok iş başında eğitim ve iş temelli öğrenme sunmakta ve organize etmektedir. Ayrıca Turizm Bakanlığı'nın inisiyatifiyle ve kamuoyu tarafından sağlanan, işsizler için devlet destekli meslek edindirme kursları düzenlenmektedir. Yeşil becerilere ve sürdürülebilirlik yetkinliğine atıfta bulunan birçok yaygın öğrenme fırsatı ve iş başında eğitim bulunmaktadır.

YEŞİL BECERİ GELİŞTİRMENİN EĞİTİME DAHİL EDİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Bulgaristan'daki Mesleki Eğitim ve Öğretim müfredatı genellikle modüler bir temelde geliştirilmektedir. Her bir modül paketi, istenen mesleki yeterlilik seviyesinin tamamlanmasını sağlar. Modüllerin her biri için müfredat ve ders programları geliştirilmiştir. Bu nedenle, sürdürülebilirliğe yönelik evrensel beceri geliştirmeyi etkinleştirmek için, turizmdeki mesleklerin tümü veya birçoğu ile ilgili ana akım konuların tanımlanması ve buna göre bütünsel yeşil beceri geliştirme faaliyetleri ve kaynakları ile tamamlanması gerekir.

Spesifikliğe dayalı olarak, çapraz yeşil becerilerin mesleki derslere uygun bir şekilde entegre edilmesi gerekir ve entegrasyon yolları, mevcut eğitim müfredatlarının ve ders programlarının içeriklerine aşağıdaki gibi eklemeler yapmayı içerebilir:

"BİYOÇEŞİTLİLİĞİ VE HAYVAN REFAHINI TEŞVİK ETMENİN YOLLARINI BENİMSEME" BECERİSİ

Ders programlarında: "İş sağlığı ve güvenliği ve çevrenin korunması", ortaöğretim MEÖ'deki tüm meslekler için geçerlidir; "Restoran Müdürü" mesleği için "Mikrobiyoloji ve Beslenme Hijyeni"; "Dağ Rehberi" mesleği için "Ekoloji ve biyoçeşitlilik", ve ayrıca çıraklık sürecinde de;

Ders programlarında: "İş sağlığı ve güvenliği ve çevrenin korunması", ortaöğretim MEÖ'deki tüm meslekler için geçerlidir; "Tur Temsilcisi" ve "Tur Rehberi" meslekleri için "Mesleki etik ve turist davranışı"; "Otel Resepsiyonisti" mesleği için "Beslenme hijyeni ve gıda mevzuatı" ve ayrıca çıraklık sürecinde;

"TÜKETİMİN OLUMSUZ ETKİLERİNİ AZALTMANIN YOLLARINI BENİMSEME" BECERİSİ

"KİRLİLİĞİ AZALTMANIN YOLLARINI BENİMSEME" BECERİSİ

"İş sağlığı ve güvenliği ve çevrenin korunması" müfredatında, ortaöğretim mesleki eğitimindeki tüm meslekler için geçerlidir; "Tur Temsilcisi" ve "Tur Rehberi" meslekleri için "Mesleki etik ve turist davranışı"; "Dağ Rehberi" mesleği için "Ekoloji ve biyoçeşitlilik" ve ayrıca çıraklık sürecinde;

Ders programlarında: "İş sağlığı ve güvenliği ve çevrenin korunması", ortaöğretim MEÖ'deki tüm meslekler için geçerlidir; "Dağ Rehberi" mesleği için "Ekoloji ve biyoçeşitlilik" ve ayrıca çıraklık sürecinde;

"BAŞKALARINI ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞLARA DAHİL ETME" BECERİSİ

"KİŞİSEL DAVRANIŞIN ÇEVRESEL ETKİLERİNİ DEĞERLENDİRME" BECERİSİ

Ders programlarında: "İş sağlığı ve güvenliği ve çevrenin korunması", ortaöğretim MEÖ'deki tüm meslekler için geçerlidir; "Dağ Rehberi" mesleği için "Ekoloji ve biyoçeşitlilik" ve ayrıca çıraklık sürecinde;

Bulgaristan'da turizmle ilgili Mesleki Eğitim ve Öğretime (MEÖ) çapraz yeşil becerilerin entegre edilmesi, müfredat geliştirme, öğretmen eğitimi, endüstri işbirliği ve aktif öğrenci katılımını içeren kapsamlı bir yaklaşımla geliştirilebilir.

LİTVANYA

Litvanya'daki Mesleki Eğitim ve Öğretimin ana önceliği, eğitimin ve yaşam boyu öğrenmenin çekici ve çok değerli bir parçası olmaktır. Mesleki Eğitim ve Öğretim programları, farklı yaşlardaki ve eğitim geçmişlerindeki öğrenciler için tasarlanmıştır.

GİRİŞ

Litvanya'da 45.000'den fazla öğrencinin devam ettiği 65 kamu ve 2 özel Mesleki Eğitim kurumu bulunmaktadır. Bu kurumlar, işletmeleri yönetimlerine çekmek ve MEÖ'yü işgücü piyasası taleplerine yaklaştırmak için kendi kendini yöneten kurumlar olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Litvanya'daki Mesleki Eğitim ve Öğretim programı iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm ülkedeki tüm okullar için geçerlidir ve mesleki faaliyetler, yeterlilikler, öğretim hedefleri ve değerlendirme hükümleri alanlarını tanımlar. İkinci bölüm isteğe bağlıdır ve öğretim yöntemlerini, ders programlarını, öğretim yardımcılarını vb. kapsar. Program; ders veya modül olarak Girişimcilik, Sivil Koruma, Ekoloji, Bilgi Teknolojileri ve Özel Amaçlı Yabancı Dil konularını içermelidir.

Bir yıl önce alakalı olan bir dizi eğilim bugün de geçerliliğini koruyor, ancak değişen ekonomik ve sosyal koşullar ve yapay zekanın hızlı gelişimi yeni zorluklar ve fırsatlar ortaya çıkarıyor. Değişen çalışma modeli ve çalışan davranışı, hızlı teknolojik gelişme, değişen öncelikler - tüm bunlar, eğitim fonksiyonunun uyum sağlaması ve önemli katkı yapması gereken koşullardır. Bu değişimler ışığında eğitim fonksiyonunun gündemini şekillendiren 6 eğilim öne çıkmaktadır:

- 1) dijital dönüşüm,
- 2) eğitim içeriğinin uyarlanabilirliği,
- 3) eğitimin erişilebilirliği ve çekiciliği,

- 4) öğrenme kültürü oluşturma,
- 5) rol netliği/kimlik krizi,
- 6) yeni eğitim yöntemleri.

Litvanya'daki çalışanların talebi ile ilgili olarak, vasıflı ve vasıfsız işçiler arasında farklı bir durum söz konusudur. Vasıflı işçiler ve hizmet çalışanları arasında, işverenler en çok tezgâhtar, aşçı, şoför, fırıncı ve şekerçi vb. ararlar. Vasıfsız işçiler arasında - otel temizleyicileri, hizmetçiler, ofis çalışanları, kapıcılar, mutfak yardımcılar, çamaşırcılar, ütücüler vb. Tek tek şehirlerdeki işçilere olan talebin farklı olduğuna dikkat etmek önemlidir.

LİTVANYA'DA MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİME KISA BİR GENEL BAKIŞ

Litvanya'da eğitim sistemi:

Mesleki eğitim ve öğretim zorunlu değildir, ancak devlet temel mesleki eğitim ve öğretimin erişilebilirliğini garanti eder. İlk Mesleki Eğitim ve Öğretim - ilk yeterliliğin kazanıldığı yer. Devam eden Mesleki Eğitim ve Öğretim sırasında, bir kişi edindiği yeterliliği geliştirir veya yeni bir nitelik kazanır.

Eğitim Kanunu, Litvanya'daki eğitim sisteminin şunları içerdiğini belirtir: a) Örgün eğitim, b) Yaygın eğitim, c) Kendi kendine eğitim, d) Eğitim yardımı.

Mesleki Eğitim müfredatı uygulayan Mesleki Eğitim ve Öğretim okulları, ortaokul müfredatının ve / veya lise müfredatının son iki yılı için temel sağlayabilir. Mesleki Eğitim müfredatı, özel Mesleki Eğitim ve Öğretim okullarında ve diğer kurumlarda verilmektedir. Öğrenciler genellikle 17 ila 19 yaşları arasındadır ve müfredat 1 ila 2 yıl sürer. Mesleki Eğitim ve Öğretim, okul veya çıraklık formatlarında düzenlenebilir.

TURİZM İÇİN MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM NİTELİKLERİ VE EĞİTİMİ

Turizm için Mesleki Eğitim ve Öğretim nitelikleri ve eğitimi, diğer alanlarla aynıdır.

Temel mesleki eğitim ve öğretim 14 yaşını doldurmuş bireylere verilmektedir. Henüz bir ortaokul eğitimi almamış bir öğrenci, ortaokul müfredatının yanı sıra Mesleki Eğitim müfredatına göre öğrenim görür. Ortaokul eğitimi almış bir öğrenci, Mesleki Eğitim müfredatına göre öğrenmeyi veya onu lise müfredatıyla birlikte takip etmeyi seçmekte özgürdür. Mesleki Eğitim müfredatı ve ortaokul öğretim müfredatı veya lise müfredatının süresi 3 yıldır. Sadece Mesleki Eğitim ve Öğretim müfredatının süresi 1 ila 2 yıl arasındadır.

Resmi bir Mesleki Eğitim müfredatının tamamlanması ve (veya) gerekli beceri değerlendirmesinden sonra, bir öğrenciye uygun yeterlilik seviyesi verilir.

Sürekli mesleki eğitim ve öğretim, örgün ve yaygın mesleki eğitim ve öğretimden oluşur. Resmi bir Mesleki Eğitim müfredatının tamamlanması ve (veya) gerekli beceri değerlendirmesinden sonra, bir kişiye uygun yeterlilik seviyesi verilir.

Yaygın mesleki eğitim, herhangi bir eğitim sağlayıcısı tarafından talep üzerine sağlanabilir. Kişinin veya işverenin ihtiyacına (sirasına) göre yaygın mesleki eğitim verilir. Yaygın yetişkin eğitiminin amacı, bireye yaşam boyu öğrenme olanağı sağlamak, bilgi gereksinimlerine hizmet etmek, edinilmiş bir niteliği geliştirmek ve ek yeterlilikler kazandırmaktır. Yaygın yetişkin eğitimi, talep eden 18 yaş ve üstü herhangi bir kişiye verilmektedir. Tüm eğitim sağlayıcıları yaygın yetişkin eğitimi sunabilir. Yaygın eğitimde edinilen yeterlilikler, örgün eğitim veya eğitim müfredatının bir parçası olarak kabul edilebilir.

Litvanya Yeterlilikler Çerçevesi (LTKS) – bir kişinin faaliyetleri için gerekli olan yeterliliklere dayalı olarak Litvanya'da kurulmuş bir yeterlilik seviyeleri sistemi. LTKS, Litvanya'daki tüm eğitim zincirlerinde 8 seviyeye ayrılmış nitelikler sağlar. Her yeterlilik seviyesi, benzer karmaşıklık, özerklik ve değişkenliğe sahip faaliyetler için nitelikler içerir.

Litvanya Yeterlilikler Çerçevesi (LTKS) ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ, EKS) arasındaki karşılaştırma aşağıda verilmiştir (tabloda yalnızca ilgili TRANS4GREEN seviyeleri sunulmuştur):

LTKS seviyesi	Yeterlilikleri onaylayan belge	EKS seviyesi
5	Diploma Mesleki eğitim diploması	5
4	Mesleki eğitim diploması Yeterlilik belgesi*	4
3	Mesleki eğitim diploması Temel eğitim sertifikası *	3

*Genel eğitim programlarının içeriğini düzenleyen mevzuat, genel eğitim programlarının tamamlanmasının ardından yeterlilik geliştirme sonuçlarının genel programlarda sağlanmasını ve ilgili LTKS seviyeleri ile ilişkilendirilmesini sağlar: ilköğretim programının sonuçları 1. yeterlilik seviyesi ile ilişkilendirilir, temel eğitim programının sonuçları 4. yeterlilik seviyesindeki 3 ile ilişkilendirilir, Orta öğretim programları - 4. yeterlilik seviyesi ile ilişkilendirilir.

Yeterlilikler sisteminin amacı, yükseköğretim ve mesleki eğitim yeterliliklerinin ülke ekonomisinin ihtiyaçlarına uygunluğunu, şeffaflığını, karşılaştırılabilirliğini, eğitimin sürekliliğini, bireylerin mesleki ve bölgesel hareketliliğini sağlamaktır. Litvanya yeterlilik sisteminin temeli mesleki standartlardır. Bu; iş dünyası ile eğitim sistemi arasında, sadece işverenler ve eğitim sistemi tarafından değil, aynı zamanda öğrenenler ve çalışanlar, yani belirli mesleki kariyer beklentileri olan kişiler tarafından da anlamlı ve önemli olarak kabul edilen resmi bir sözleşmedir.

Şimdiye kadar 25 mesleki standarttan 17'si onaylanmıştır. Bunlardan ikisi turizmle ilgilidir:

- Konaklama ve yemek hizmetleri sektörü için mesleki standart
- Turizm, spor, eğlence ve rekreasyon hizmetleri sektörü için mesleki standart

Yeterlilik edinme yolları:

Seviye 1-4 yeterlilikleri

mesleki eğitim ve/veya genel eğitim programlarını tamamladıktan sonra elde edilir;;

Seviye 5 yeterlilikleri

belirli bir süre mesleki niteliklere ve mesleki faaliyet deneyimine sahip kişilere yönelik eğitim programlarını veya kısa eğitim programlarını tamamladıktan sonra elde edilir.

YEŞİL BECERİLERİN GELİŞTİRİLMESİNİN ENTEGRE EDİLEBİLECEĞİ MODÜLLER, DİSİPLİNLER VE DERSLER

TRANS4GREEN Proje araştırması sırasında, turizmle ilgili çeşitli programlar, modüller / kurslar / dersler, AYÇ (Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi) seviyesi (seviye 2'den 6'ya kadar), programdaki toplam kredi miktarı (3 krediden 180'e kadar), ESCO T6.2 becerilerinin entegre edilebileceği modüller / kurslar / dersler ve kredileri / saatleri (1 ila 20 kredi) gibi farklı açılardan analiz edilmiştir. Modüle/kursa/derse bağlı olarak hangi ESCO T6.2 becerilerinin entegre edilmesi gerektiği de önerilmiştir.

Analiz edilen yüksek öğrenim (HE) programları (seviye 6) arasında şunlar vardı: Turizm ve Otelcilik; Mutfak Sanatları.

Örgün mesleki eğitim (MEÖ) programları arasında (seviye 3,4,5): Ekmek ve pastacılık ürünleri fırıncısı, Otel ekonomisti, Aşçı, Pasta şefi, Misafir servis çalışanı, Kırsal turizm organizatörü, Seyahat satış temsilcisi, Etkinlik ve rekreasyon hizmetleri organizatörü, Otel çalışanı, Ağırlama Hizmetleri Yöneticisi.

Yaygın mesleki eğitim (MEÖ) programları arasında (seviye 2,3,4): Aşçı yardımcısı, Geleneksel miras yemeklerini pişirmek, Sağlıklı yemek pişirmenin temelleri, Konaklama hizmeti veren bir kurumda misafir hizmeti.

Belirtmek gerekir ki tüm Mesleki Eğitim ve Öğretim programları modüler yapıdadır. Aynı veya benzer başlığa sahip, ancak farklı seviyeler için kabul edilen ve farklı kredi sayılarına sahip programlar vardır. ESCO T6.2'nin öğrenme sürecindeki beceri entegrasyonu için çalışma saatleri ile ilgili olarak, MEÖ programları; eğitim seviyesi, programdaki/modüldeki kredi sayısı ve diğerleri gibi çeşitli faktörlere bağlı olarak farklılık gösterir. Her durumda, tema başına 1 saatten az olmamasını öneririz.

YEŞİL BECERİ GELİŞTİRMENİN EĞİTİME DAHİL EDİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Analiz edilen tüm programlarda, bu programlara (müfredatlar) dahil edilebilecek en sık üç ESCO T6.2 çevresel beceri ve yeterlilik bulunmaktadır. Programa bağlı olarak, çapraz yeşil beceri eğitimi temaları değişebilir. Burada bunlardan birkaçını öneriyoruz:

"BİYOÇEŞİTLİLİĞİ VE HAYVAN REFAHINI TEŞVİK ETMENİN YOLLARINI BENİMSEME" BECERİSİ

- Biyoçeşitliliği ve önemini anlamak
- Biyoçeşitliliği ve Hayvan Refahını Teşvik Etmek için Pratik Eylemler ve diğerleri.

- Bilinçli Satın Alma
- Aşırı Tüketimin Azaltılması
- Plastikten kaçınmak için alternatifler, tek kullanımlık ambalajlardan kaçınmak
- Su veya enerji tüketiminin nasıl azaltılacağına dair ipuçları ve diğerleri.

"TÜKETİMİN OLUMSUZ ETKİLERİNİ AZALTMANIN YOLLARINI BENİMSEME" BECERİSİ

"KİRLİLİĞİ AZALTMANIN YOLLARINI BENİMSEME" BECERİSİ

- Hava Kirliliğinin Azaltılması
- Gürültü Kirliliği Yönetimi ve diğer.

- Çevre dostu davranış nasıl savunulur?
- İş yerinizde sürdürülebilirlik
- Topluluk Etkileşimi ve Katılımı
- Davranış Değişikliği Stratejileri
- İşbirlikçi Çabalar ve Ortaklıklar ve diğer.

"BAŞKALARINI ÇEVRE DOSTU DAVRANIŞLARA DAHİL ETME" BECERİSİ

"KİŞİSEL DAVRANIŞIN ÇEVRESEL ETKİLERİNİ DEĞERLENDİRME" BECERİSİ

- Ekolojik bir tutum nasıl benimsenir, eylemlerinizin çevre üzerindeki etkisini göz önünde bulundurun?
- Enerji Kullanımı ve Tasarrufu
- Sürdürülebilir Ulaşım
- Atık Yönetimi ve diğer.

Bu nedenle, araştırmanın bulgularını daha derinlemesine incelediğimizde, daha sonraki proje faaliyetlerinde ele alınması gereken birkaç soru vardır: a) Turizm Mesleki Eğitim ve Öğretimde çapraz yeşil becerilerin öğretimi için metodoloji geliştirilirken Mesleki Eğitim ve Öğretim programları projesinin hangi AYÇ düzeyine odaklanması gerektiği? b) ESCO T6.2 çevresel beceri ve yeterliliklerin entegrasyonu için araştırmanın birçok bulgusundan en uygun modüller / kurslar / dersler neler olabilir? c) Modüllere / kurslara / derslere yeşil becerilerin entegrasyonu için tema başına kaç saat olmalıdır?

TÜRKİYE

GİRİŞ

Turizm, ülkenin ekonomisi açısından en önemli kaynaklarından biridir. Türkiye, 2023 yılında 57 milyon turist ile dünyanın en çok ziyaret edilen 5 ülkesinden biridir. Turizm; doğrudan, dolaylı ve tetikleyici etkileriyle ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda yarattığı kalkınmanın yanı sıra ülkede sürdürülebilir kalkınma ve ekolojik dengenin sağlanması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak amacıyla çeşitli kurumlar tarafından turizm eğitimi verilmektedir. Bu eğitimlerin temel amacı, turizm sektöründe istihdam edilecek kişilere temel eğitimler vermek, turizm bilinci ve felsefesi kazandırmak, turizm sektörünün gelişmesine katkıda bulunmak ve turizm sektörünün ihtiyaç duyduğu alanlarda nitelikli eleman yetiştirmektir.

TÜRKİYE'DE MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİME KISA BİR GENEL BAKIŞ

Günümüzde Türkiye'de mesleki ve teknik eğitim, örgün ve yaygın eğitim programları aracılığıyla sürdürülmektedir. Örgün mesleki eğitim için ilköğretim öğrencileri, sekizinci sınıfın sonunda yapılan merkezi sınav sonucuna göre yönlendirildikleri Mesleki ve Teknik Eğitim Liselerinde mesleki eğitim görürler. 9. sınıf programları tüm liselerde ortaktır. Mesleki ve Teknik Liselerde öğrenciler 10. sınıfta bir alan seçer ve 11. ve 12. sınıflarda seçtikleri alanla ilgili dal eğitimi alırlar. Açık öğretim yoluyla mesleki eğitime devam etmek de mümkündür. Mesleki açık öğretimde öğrenciler, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında yüz yüze eğitim yoluyla mesleki dersler alırlar. Çıraklık, ustalık ve kalfalık eğitimleri yaygın eğitim kurumu olan mesleki eğitim merkezlerinde verilmektedir. Meslek lisesi 12. sınıf öğrencileri haftada iki gün okulda, haftada üç gün işletmelerde mesleki eğitim alırlar.

Ulusal yeterlilikler, 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan "Mesleki Yeterlilikler Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği" hükümlerine göre belirlenir.

TURİZM İÇİN MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM NİTELİKLERİ VE EĞİTİMİ

Türkiye'de mesleki turizm eğitimi örgün ve yaygın olmak üzere iki şekilde verilmektedir.

Örgün turizm eğitimi lise, yükseköğretim ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeylerinde verilmekte olup, meslek yüksekokullarında iki yıllık ön lisans eğitimi ile turizm sektöründe çalışacak ara eleman yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Yaygın turizm eğitimi, kamu veya özel kuruluşlar tarafından verilen kısa süreli mesleki kurslar şeklinde verilir ve her yaş grubunun katılımına uygundur.

Turizm sektörünün kısa sürede ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücü ihtiyacı, örgün eğitimin yanı sıra yaygın turizm eğitimi ile de karşılanmaktadır. Ek olarak, bazı otellerin eğitim birimleri vardır ve kendi personeli için eğitim vermektedir.

Otelcilik ile ilgili alanlarda eğitim gören meslek lisesi öğrencileri, eğitim öğretim yılının Ekim ve Nisan ayları arasında okulda teorik eğitim alırlar. 10. ve 11. sınıfların sonunda yaz aylarında staj yaparlar. Teknik liselerde ise öğrencilerin yaz tatillerinde ve hafta sonlarında 300 saat staj yapmaları gerekmektedir.

Türkiye'de turizm eğitimi veren turizm ve otelcilik meslek liselerinin eğitim dönemleri, turizm sezonunun yoğunluğuna uygun olarak yürütülmektedir. Ekim ve Nisan ayları arasında okullarda eğitim teorik; Mayıs-Eylül döneminde işletmelerde beceri eğitimi adı altında otellerde uygulamalı eğitimler verilmektedir. Teorik eğitim sonrası yapılan stajlar, öğrencilerin deneyim kazanmalarını ve bu sayede sanayinin yarı nitelikli eleman ihtiyacını karşılamalarını sağlamaktadır. Okul ve alan/dal açılışında ülkemize gelen turistlerin gezdikleri bölgelere göre dağılımı dikkate alınmaktadır.

YEŞİL BECERİLERİN GELİŞTİRİLMESİNİN ENTEGRE EDİLEBİLECEĞİ MODÜLLER, DİSİPLİNLER VE DERSLER

DERSİN BAŞLIĞI	SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM		
Yıl/Sınıf	9. sınıf		
Ders Süresi	Haftada 2 Ders Saati		
Öğrenme hedefi	Bu derste öğrenci, uluslararası literatüre göre sürdürülebilir turizm faaliyetleri ile ilgili bilgi ve becerilere sahip olacaktır.		
ÖĞRENME ÜNİTESİ	Sürdürülebilir Turizm Anlayışı	Sürdürülebilir Turizm Pazarı	Sürdürülebilir Turizm Süreci

DERSİN BAŞLIĞI	BESLENME İLKELERİ VE HİJYEN				
Yıl/Sınıf	9. sınıf				
Ders Süresi	Haftada 2 Ders Saati				
Öğrenme hedefi	Bu ders, öğrencilere iş sağlığı ve güvenliği önlemleri doğrultusunda yiyecek ve içecek hizmetlerine giriş ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır.				
ÖĞRENME ÜNİTESİ	Kişisel Hijyen	Hijyen ve Sanitasyon	Mutfak Üniteleri	Gıda maddeleri	Besin Grupları

YEŞİL BECERİ GELİŞTİRMENİN EĞİTİME DAHİL EDİLMESİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Kaynakları tüketmeden kullanmak ve sürekliliğini sağlamak. Üretimin olduğu her yerde tüketim de vardır. Sürdürülebilirlik felsefesi gelişmeyi durdurmak değil, daha ziyade gelişimi dengeli ve belirli sınırlar içinde tutacak kısıtlamalar getirmektir.

Sürdürülebilirlik, uzun vadeli ekonomik operasyonları savunur, tüm paydaşlara sosyoekonomik faydalar sağlar ve kaynakların adil dağılımını garantiye alır. İstikrarlı istihdam ve gelir fırsatlarının yanı sıra sosyal sorumluluk faaliyetleri ile ev sahibi topluluklarda yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunur. Sürdürülebilir turizm, küreselleşmenin öngörülen olumsuz sonuçlarına karşı pozisyon almayı hedefleyen turizm paydaşları için önem kazanmış bir kavramdır. Yerel kültürlerin korunduğu, tarihi değerlerin yaşatıldığı, doğa düzeninin ve ekolojik dengenin bozulmadığı sağlıklı bir dünya için turizmi desteklemek; sürdürülebilir turizm dersinin temel amaçlarıdır.

Bireylerin sağlığını ve refahını her yönüyle geliştiren, çevre baskısı ve etkisi düşük olan erişilebilir, uygun fiyatlı, güvenli, yeterli ve kültürel olarak kabul edilebilir gıdalar hazırlamak ve bireylerin optimal büyüme ve gelişmesini sağlamak, tüm yaşam evrelerinde şimdiki ve gelecek nesiller için fonksiyonel, fiziksel ve besinsel faydalar sağlamak, zihinsel ve sosyal iyilik halini desteklemek, her türlü yetersiz beslenmenin (yetersiz beslenme, mikro besin eksiklikleri, aşırı kilo ve obezite) önlenmesine katkıda bulunmak, beslenme ile ilişkili bulaşıcı olmayan hastalıkların riskini azaltmak ve biyoçeşitliliğin ve gezegen sağlığının korunmasına destek olmak beslenme ilkeleri ve hijyen dersinin amaçlarıdır.

FİNAL NOTLARI

Telif Hakkı Beyannamesi:

Bu eser, Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 Uluslararası Lisansı altında lisanslanmıştır. Şunları yapmakta özgürsünüz:

- paylaşmak — materyali herhangi bir ortamda veya biçimde kopyalamak ve yeniden dağıtmak
- uyarlamak — materyali yeniden düzenlemek, dönüştürmek ve üzerine inşa etmek.

Paylaşımlarınızı ve uyarlamalarınızı aşağıdaki şartlar altında yapabilirsiniz:

- Atıf — Uygun itibarı vermeli, lisansa bir bağlantı sağlamalı ve değişiklik yapıp yapılmadığını belirtmelisiniz. Bunu makul herhangi bir şekilde yapabilirsiniz, ancak lisans verenin sizi veya kullanımınızı onayladığını ima ettiğini belirtemezsiniz.
- Ticari Olmayan — Materyali ticari amaçlarla kullanamazsınız.
- Benzer Paylaşım — Materyali yeniden düzenler, dönüştürür veya üzerine inşa ederseniz, katkılarınızı orijinalle aynı lisans altında dağıtmalısınız.

Bulgaristan için eksiksiz araştırma raporu

Litvanya için eksiksiz araştırma raporu

Türkiye için eksiksiz araştırma raporu

Raporda kullanılan görsel kaynaklar <https://www.freepik.com> adresinden tasarlanmış ve indirilmiştir.

Proje Avrupa Birliği tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir. Bununla birlikte, ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Ulusal Ajansın (İnsan Kaynakları Geliştirme Merkezi) görüşlerini yansıtmayabilir. Bunlardan ne Avrupa Birliği ne de İnsan Hakları Konseyi sorumlu tutulamaz.